

Zvonice Flander a Valonska

Podle historických záznamů se to přihodilo v noci 27. ledna 1687. Tehdy svítal měsíc a v jeho svitu byla věž katedrály sv. Rombouta zahalená v mlze celá růžová. V tu dobu, pozdě v noci, kráčel domů jeden poněkud opilý muž, který najednou spatřil, že věž je v plamenech, a ihned spustil poplach. Obyvatelé města, vyrušení ze spánku, otevřeli okna a uviděli stejný obraz jako onen opilec. Za okamžik bylo město na nohou, rozezněly se zvony na poplach. Radní v čele se starostou běželi o překot na místo katastrofy. Ihned začalo hašení. Lidé si podávali kbelíky s vodou po schodech ve věži, ale ještě než se první voda dostala až nahoru, měsíc vykoul z mlhy a odvažní občané Mechelenu spatřili ke svému úžasu, že se nechali měsícem oklamat. Mechelenští se pak pokusili záležitost utužlat, ale nepovedlo se jim to, a dodnes se jim říká „ti, co hasí měsíc“.

Je v tom kus posměchu, ale věže a zvonice jsou chloubou a ozdobou i mnoha dalších belgických měst. Jejich obyvatelé už mnohokrát dokázali, že pro svou věž jsou ochotni mnohé obětovat. Na třicet těch nejskvělejších zvonů bylo vybráno na Seznam světového dědictví UNESCO. A jsou to pozoruhodné stavby. Zvonice v Bruggách vyrůstá z gotické budovy tržnice. Postavena byla v polovině 13. století, ale dnešní podobu získala až o dvě stě let později. Ve svých zdech skrývá šestitunový zvon a jednu z nejslavnějších belgických zvonohr s rozsahem čtyř oktav.

Po schodech ke zvonkohře

Tři sta šedesát šest schodů musíte vystoupat, abyste si mohli prohlédnout

Zvonice v Eeklo

všech 47 zvonů a pak se pokochat rozhledem z ochozu věže na starodávno město.

Zvonkohru chtěli mít ovšem i v menších městech. Zvláště ve Flandrech se oblila stavění kostelních věží, věží na cechovních domech obchodníků s textílem i na radnicích spojila s technickým pokrokem v metalurgii, a to vedlo k nebyvalému rozkvětu zvonohry v tomto regionu.

Zvonice na radnici v Oudenaarde je nádherným příkladem brabantské gotiky a postavil ji v roce 1526 architekt Hendrik Van Pede, který postavil rovněž radnice v Bruselu a Leuvenu. Zvonice v Tieltu byla několikrát poničena a pak znova vystavěna. Jeden čas to sice vypadalo, že bude zbořena, ale díky ostrým protestům občanů města se zvonice dochovala do dnešních dnů.

Základní informace

Zvonice Flander a Valonska byly na Seznam světového dědictví UNESCO zapsány v roce 1999. Všechno jsou to impozantní a nádherné stavby. Například věž katedrály v Mechelenu postavená v letech 1452 – 1520 je vysoká 97,28 metru a přitom není dostavěna. Původní projekt předpokládal, že bude vysoká

167 metrů. Ve věži jsou zavěšeny hned dvě zvonohry. Jsou to dvě nejtěžší zvonohry v Belgii a váží celkem 80 tun. Dohromady mají 98 zvonů.

Kompletní Seznam světového dědictví UNESCO v češtině: www.ingema.net rubrika WH UNESCO.

Ve valónském Binche se chlubí zvonici, jejíž počátky se rovněž datují do 14. století, a tak by se dalo pokračovat. Co stavba, to skvost.

Nejenom hudební nástroj

Již od dob středověku zvonice ve Flandrech a Valonsku symbolizovaly touhu po svobodě a demokracii a hrály výjimečnou roli v architektuře, při urbanistickém plánování měst i v historii hudby, protože na ně byly instalovány zvonkohry sloužící jako unikátní hudební nástroj. Ten je sestaven z řady zvonů, z nichž každý má jiný tón. Někdy v 16. století byla ke zvonům přidána speciální klávesnice pro ovládání jednotlivých zvonů. Hráč hraje na klávesy hranou napůl sevřené dlaně. Klávesy jsou připevněny lanky ke kladívkům, které pak udeří do zvonu. Na začátku 17. století byly přidány také pedály a ze zvonů se stal ucelený hudební nástroj zavěšený ve věži. Pro zvonkohru je zapotřebí nejméně 30 zvonů pokrývajících rozsah dvou a půl oktav, doporučuje se ale 47 zvonů s rozsahem čtyř oktav. Zvláště město Mechelen je zvonkohrou proslulé. Sídli zde Královská škola hry na zvonkohru, najdete tu muzeum věnované zvonkohře a koná se zde i mezinárodní uznávaná soutěž špičkových světových hráčů.

Hra na zvonkohru byla oceňována odedávna, a to nejen v Belgii. Poté, co ruský car Petr Veliký navštívil Mechelen, zavedl zvonkohru i v Rusku. V roce 1837 zase Victor Hugo při svém pobytu v Mechelenu vyškrábal diamantem do skleněné výplně hotelových dveří, kde bydlel, tato slova: „Zbožňuji zvonkohru v tvých starobylých městech“.

Lumír Pecold